

46 Plattegrond
en deelnemers
beursvloer

54 Programma
VPT Academy

54 Interviews
sprekers

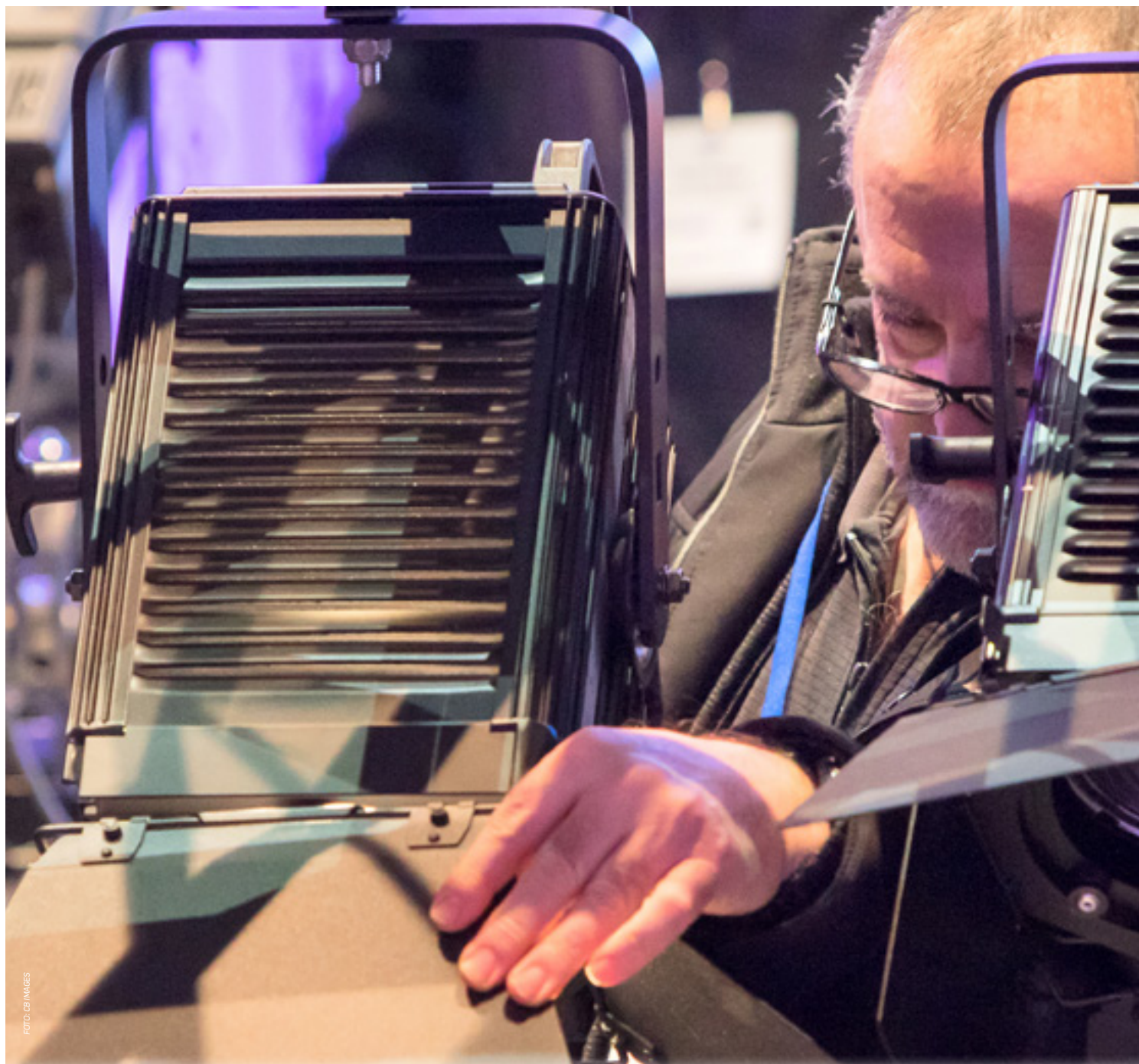

FOTO: CB IMAGES

SPECIAL CUE2018

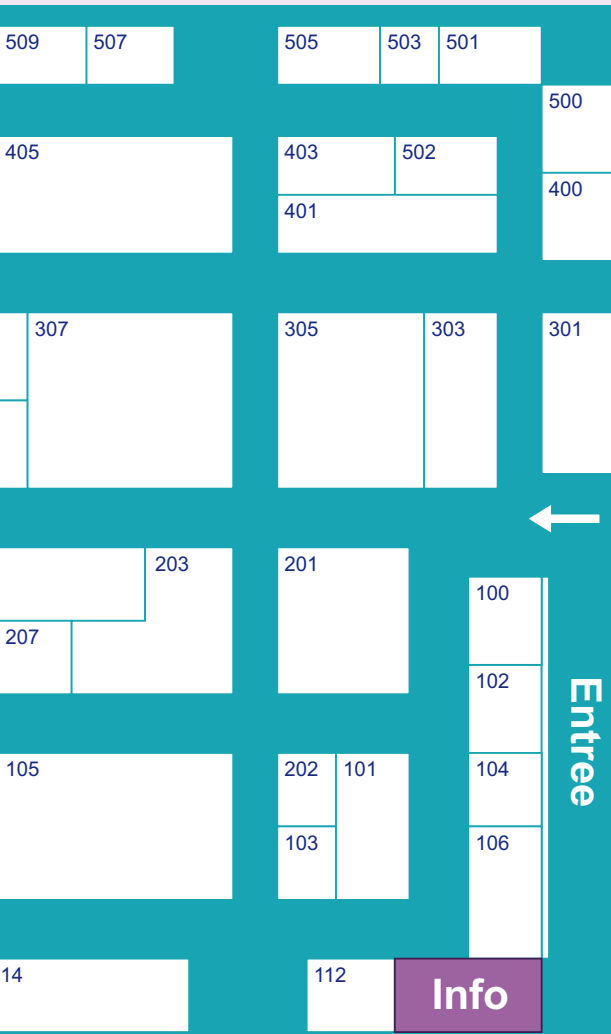

21 november 2017. wijzigingen voorbehouden

Bedrijfsnaam	Standnr	Bedrijfsnaam	Standnr	Bedrijfsnaam	Standnr
AB Music	419	Christie	405	Interstate Audio BV	502
ACINT pro audio	513	Controllux BV	105	Jezet Seating	408
Adam Hall GmbH	309	COS nv	203	JLT Cases	227
ADB Stagelight Sasu	105	Dataton	411	Jurlights	212
Admiral Staging Essentials	405	DateQ BV	128	Kupo CO. Ltd	105
AED Nederland	305	Deltac Tape	202	L-Acoustics	112
ALP Lift Hoogwerksystemen B.V.	511	Design Express	506	Lee Filters	104
Amate Audio Benelux	121	Distrix	100	The Light Connection	518
Ampco Flashlight Sales	225	DOP Crewservice	130	Litecraft	301
AMPTEC	218	DTS Lighting	301	Look Solutions	405
AniVizzion	138	DTS?	412	Louis Reyners BV	516
ARRI Lighting Solutions GmbH	105	Ecler	301	LT-Light Benri Electronica	5329
ASL Intercom B.V.	423	ELC Lighting	405	Lumen Solutions BV	105
Astera LED Technology GmbH	400	ETC Ltd	101	MA Lighting	405
Audio Electronics Mattijsen	201	Expolite	405	Maas CPS	401
Audio XL NV	311	FACE	413	Main Gear Supply B.V.	208
AudioBizz Benelux B.V.	519	Fairlight	113	Megalight nv	529
Aukes Theatertechniek Verkoop BV	303	MPRA (Fibrocit)	107	Meyer Sound Laboratories	201
Auvilight	410	Follow-Me BV	140	Moodspot	405
AVtrade BV	411	Friand Elektrotechniek	501	More AV	521
Bals Nederland BV	125	Frontline Rigging & Motion	427	M-PRO BENELUX	209
BeamSystems	308	Full AVL Distribution	301	Nedelko B.V.	102
Bedrijfswagen Collectief Nederland	121	Goed Licht & Geluid	520	NicLen B.V.	124
Böcker Nederland B.V.	126	High End Systems	105	Output Professional audio, video & lighting	214
NV Robert Bosch	500	Highlite International	307	PBTA BV	403
Bose B.V.	211	HOAC SCHWEIBTECHNIK GmbH	517	Penn Elcom GmbH	317
Bwefar Rental BV	406	Holland P.A. Service B.V.	425	Philips Selecon & Strand	405
CHAUVET EUROPE	417	IEMKE ROOS AUDIO BV	223	PK eventtechniek	508
		Instituut voor Audio- en Belichtingstechniek	132	Pliant Technologies, LLC	201

Vakbeurs voor event-, installatie- en entertainmenttechnologie

Legenda

Stands	Horeca
Special Areas	Snacks
Lift	Toiletten
Roltrap	Rooktuin

Docks 1 t/m 6: 3^e verdieping
Bereikbaar via de lift

VTP Academy: 1^e verdieping
Bereikbaar via de roltrap

Entree CUE Registratie

Info

Ontvangst VPT Academy

VPT Academy

Plaza

Entree Ahoy

Podiumtechniek.nl	407
PR Lighting	405
Prolyte	405
Prolyte Group	105
Pro-Truss	507
COSMOLIGHT SRL (Quartzcolor)	105
Quinette Gallay Renaissance	431
Qur+	504
RATstands Ltd	103
RCF dB Technologies Deutschland	315
Red Productions / Harmonic Design	313
Rentman	318
RF Transmission	312
Riedel Communications Benelux	522
RL Sales	514
Robe Lighting s.r.o.	114
Robert Juliat	105
Rolight Theatertechniek BV	405
Romal	505
Ron De Groot Theatertextiel en Toneelinrichting	221
Roodenberg Staalkabels BV	526
RVE Technologie	539
Samenwerkende Theaterspecialisten (SaTS)	504
SCAN-RIG AB	526
Sennheiser	219
Share Knowledge Now B.V.	527
ShowTex Nederland bv	415
Shure Distribution Benelux B.V.	304
SIAP Acoustics B.V.	403

Solid State Logic	201
Sound and Light Import	409
Stageplate	508
Stapotech BVBA	122
STS (Silicon Theatre Scenery B.V.)	207
Swefog	105
The Audio Specialists	217
The Powershop	216
Theateradvies BV	306
Think! AV	521
Trekwerk	404
Tronios BV	109
Tüchler Bühnen- & Textiltechnik GmbH	515

Unican GmbH	206
Variphone Nederland B.V.	523
VER	116
Vereniging voor Podiumtechnologie (VPT), STEPP	319
VGM Tribunes	106
Visual Productions	301
Waagner-Biro Luxembourg Stage Systems S.A.	541
WATCHOUT	411
WG Theatertechniek	310
WisCom srl	201
Yamaha Music Europe	402
Zero 88 Eaton Lighting Systems	105

MAANDAG 15 JANUARI PORT 1

11.00 uur > Hoe is het om 20 jaar op tour te zijn?

Spreker > Patrick Demoustier (live geluidstechnicus)

Patrick Demoustier vertelt over zijn twintigjarige ervaring als tourende geluidstechnicus. Hij is er ingerold met een jeugdvriend. In plaats van uitgaan investeerden ze hun geld in creatieve licht- en geluidssets die destijds niemand nog had gezien. Ze leerden zichzelf alles op eigen kracht aan en voelden zich pioniers in de geluidstechniek. Door mond-op-mond-reclame kwamen ze van het ene in het andere terecht.

12.00 uur > Showcontrol: de digitale voorstellingsleider of de geluidsman die het licht aanstuurt?

Paneldiscussie o.l.v. Rutger van Dijk (projectmanager, Theateradvies bv, SemMika), met Sierk Janszen (partner & showcontrol specialist Rapenburg Plaza), Stan Dingemans (engineer showtechniek), Dave van Roon (senior mediaserver/videospecialist, Live Legends) en Luuk van Schriek (mechanical engineer Trekwerk)

Er is veel ervaring met showcontrol in vaste opstellingen zoals musea en pretparken, waarbij relatief veel programmeertijd en al-

tijd een compleet vastgelegde tijdlijn is. In live entertainment staan we onder veel meer tijdsdruk, de tijdlijn is flexibel, het geluid heeft wel wat beters te doen dan het licht aansturen, het decor bepaalt het liefst zelf wanneer ze starten. Een panel van specialisten discuteert over de vraag hoe je de voordelen van showcontrol het meest effectief en veilig in live entertainment kunt toepassen.

13.30 uur > Speedmixen: hoe maak je onder tijdsdruk snel een goede mix?

Workshop door Niels Jonker en Jacques de Haard (beiden live geluidstechnicus en docent Herman Brood Academie)

Wat heb je als eerste nodig als je onder tijdsdruk snel een goede mix in elkaar moet zetten? Hoe pak je dat aan? Niels Jonker en Jacques de Haard gebruiken multitrack mixing als praktische tool. Deze workshop is bedoeld voor mensen die live geluid mixen voor muziek.

14.30 uur > Design & development in de wondere wereld van de Efteling

Spreker > Jaap den Bleker (ontwerpcoördinator de Efteling)

Symbolica is het nieuwste kroonjuweel van de Efteling. Jaap den Bleker vertelt over de totstandkoming van deze attractie. De ontwerpafdeling is betrokken bij het volledige proces: het bedenken van een concept, het uitwerken van het voorlopige en definitieve ontwerp, het maken van de vertaalslag van

ontwerp naar realisatie. Ook het programmeren van de show en het in bedrijf stellen ervan behoort tot de taken. Dit alles vereist een flinke dosis inspiratie, innovatief vermogen, en kennis van zowel traditionele als moderne ontwerptools.

PORT 2

11.00 uur > Wie zit er op de lijn?

Spreker > Robert Maasbach (veiligheidscoördinator Appelpop en assistent luchtverkeersleider)

Robert Maasbach praat je bij over veilig en efficiënt portogebruik tijdens een evenement of festival. Hoe zorg je ervoor dat het portoverkeer goed en gestroomlijnd verloopt, zowel bij alledaagse meldingen als bij het opschalen naar noodsituaties? Wat is de rol van het technische team in dergelijke situaties? Hoe werk je met een centrale meld- en regelkamer, met centralisten en verschillende portokanalen? En het allerbelangrijkste: hoe stuur je de diverse hulpdiensten aan?

12.00 uur > Slechthorend, het publiek van de toekomst!

Spreker > Alfons Hutschemaekers (coördinator theatertechniek Koninklijk Concertgebouw Amsterdam)

Door de vele verzoeken voor gehoorondersteuning van bezoekers van het Koninklijk Concertgebouw is Alfons Hutschemaekers

VPT ACADEMY: SPREKERS

| TEKST INTERVIEWS: WENDY KOOPS |

*Een vaste waarde op de VPT Academy is **Willem Westermann**, 53 jaar, Kenniscentrum Vereniging van Evenementen-Makers en voorzitter PMSE.*

Waar gaat uw lezing over?

"Ik houd eigenlijk twee lezingen over heel verschillende onderwerpen: één over het nieuwe Besluit rond brandveiligheid en één over de frequentieruimte van draadloze toepassingen – die houden Roland Mattijsen en ik namens PMSE, de Nederlandse Belangenvereniging Draadloze AV Verbindingen. Het laatste is een terugkerend onderwerp waarvan de noodzaak groot is. Er blijft in de lucht steeds minder ruimte over voor draadloze toepassingen, zoals draadloze microfoons, in-ears of andere van frequenties afhankelijke entertainmenttoepassingen. Daardoor worden we steeds meer gedwongen om technisch slimme dingen te verzinnen of naar andere frequenties over te stappen. Die bedreiging komt door de steeds bredere toepassingen van

ervaringsdeskundige op dit terrein. Hij denkt dat de vraag alleen nog maar zal toenemen. Recente onderzoeken wijzen namelijk uit dat één op de vier jongeren last heeft van gehoorverlies. Hij vertelt over zijn zoektocht en evalueert de ontwikkelingen. Via de inductielus, infraroodsystemen, systemen met een radiozender/ontvanger en apps gaat hij van het verleden naar de toekomst.

13.30 uur > **Netwerkstoringen zoeken**

Spreker > Rick van der Pol (systeembeheerder theatertechniek Nationale Opera & Ballet)

Hoe los je snel, doelmatig en onder tijdsdruk netwerkstoringen op? Rick van der Pol weet daar vanuit zijn functie als systeembeheerder theatertechniek bij Nationale Opera & Ballet alles van. Hij is verantwoordelijk voor de computersystemen en netwerken die op en om het toneel en bij producties worden gebruikt, zowel wat betreft het onderhoud als de ontwikkeling van de hard- en software.

14.30 uur > **Neem afscheid van de renderknop!**

Sprekers > Ad de Haan (creative director/content designer Live Legends) en Dave van Roon (senior mediaserver/videospecialist LiveLegends)

Recente technische ontwikkelingen maken het mogelijk om realtime content te genereren zonder dat er nog een renderknop aan te pas komt. Daarbij ontstaan nieuwe moge-

lijkheden, zoals het beïnvloeden van content met de positie van een acteur, met een fader van een lichttafel of de stem van een zangeres. Ad de Haan en Dave van Roon beschrijven aan de hand van een aantal cases zoals *Nick & Simon 10 jaar* en *Awakenings* de ontdekkingstocht die ze het afgelopen jaar hebben gemaakt.

FLOYD

11.00 uur > **Hoe kies je de juiste ledverlichting uit het enorme aanbod?**

Spreker > Henk van der Geest (lichtontwerper, iLo)

Iedereen die werkt met ledverlichting of besluit over de aankoop van ledarmaturen zou

zich uitputtend in het onderwerp moeten verdiepen. Henk van der Geest helpt je daarbij op weg door een staalkaart aan specificaties voor te leggen, zodat de kans groot wordt dat je de juiste leds geleverd krijgt. Het nauwst luistert dat bij licht in musea, maar ook voor het zaallicht en de foyers van theaters is een advies op maat van groot belang. Van der Geest bespreekt goede en slechte voorbeelden.

12.00 uur > **nog niet bekend**

13.30 uur > **Waarom ik zzp'ers inhuur?**

Spreker > Henk Kroon (hoofd techniek TivoliVredenburg)

Henk Kroon licht toe hoe hij omgaat met de inhuur van zzp'ers. Naast de vaste tech-

mobiele telefonie en vooral door mobiel dataverkeer, maar ook door digitale radio. Als er in Duitsland of België een zender de lucht in-

zo zijn dat er toch storing is en je alsnog een andere frequentie moet opzoeken."

"Er blijft in de lucht steeds minder ruimte over voor draadloze toepassingen"

gaat, hebben de Nederlandse grensgebieden daar ook last van, dus daar moeten we goede afspraken over maken. Dat gaan we in deze bijeenkomst benoemen. Verder bespreken we de actualiteit van dit probleem."

Maakt u zelf wel eens mee dat apparatuur niet naar behoren werkt?

"Ja hoor, dat zal iedereen tegenwoordig helaas tegenkomen, bij wat voor evenement of voorstelling dan ook. Als je bijvoorbeeld je zendermicrofoons hebt aangezet en alles werkt, kan het een paar uur later

Voor wie is de lezing bedoeld?

"De bedreiging is groter dan ooit, dus de noodzaak om je als beursbezoeker en kenniszoeker hierin te verdiepen is dat ook."

Wat gaat u zeker zien op de CUE?

"Ik ga altijd bij de stands kijken en probeer elke dag wat sessies van het kennisprogramma mee te pakken. Daar leer ik zelf ook altijd veel van."

Wat bijvoorbeeld?

"Ik ben door de jaren heen veel bezig geweest met het hijsen en heffen. Ik word blij van de presentaties die voortgang en vooruitgang op dat gebied nastreven. Alles wat met veilig werken te maken heeft, is ook extra interessant."

nische ploeg bij TivoliVredenburg, wordt er veel gewerkt met freelancers. Hij legt uit wat freelancers inhoudelijk kunnen bijdragen aan een organisatie. Voor het team kunnen zzp'ers een verrijking zijn. Kroon geeft antwoord op de vraag waarom een organisatie met zzp'ers wil werken en hoe de zzp'er een verlengstuk van de organisatie kan worden.

14.30 uur > Hoe bevolgen zijn technici?

Spreker > Eric de Ruijter (toegepast psycholoog i.o., hoofd- eindredacteur Zichtlijnen)

Een recent onderzoek van de VPT onder podiumtechnici naar hun werkbeleving wijst uit

dat zij in hoge mate plezier in het werk hebben en veel bevolgenheid ervaren. Ondanks kwesties die voor verbetering vatbaar zijn, zoals de hoge geestelijke belasting en flinke uitputting aan het einde van een werkdag, gaat het de technicus redelijk goed. Eric de Ruijter schetst op basis van de bevindingen van bijna 500 deelnemers een compleet beeld van hoe de gemiddelde technicus zijn werk beleeft en doet aanbevelingen aan werk- en opdrachtgevers.

DINSDAG 16 JANUARI

PORT 1

11.00 uur > Lichtontwerpen met laser

Spreker > Isabel Nielen (lichtontwerper, Theatermachine, iLo)

Laser wordt weinig toegepast in artistieke projecten. Waarom eigenlijk niet? Isabel Nielen is van mening dat laser een bijzondere tool in het arsenaal van de lichtontwerper kan zijn. Aan de hand van een buitenproject in het stroomdal van de rivier de AA, waarin laserlicht, bewegend licht en conventioneel licht werden gecombineerd tot lichtbeelden, vertelt zij over het ontwerpproces, de technische uitvoering en het gebruik van laser. Ook

gaat zij in op haar tweede laserproject *Ana Morphè*. Hoe werden de laserbeelden gemaakt? Hoe werk je met een laseroperator?

12.00 uur > Kan het ietsje zachter?

Paneldiscussie o.l.v. Henk Kroon (hoofd techniek TivoliVredenburg), met Mertlijn van Veen (geluidsconsulent), Arne de Vries (geluidstechnicus Podium de Vorstin), Marcel Kroeze (geluidsonwerper), Marian Emmen (hoofd techniek en productie Paradiso), Berend Schans (directeur VNPf) en Wim Prinssen (eigenaar, senior adviseur PBTA)

Meer speakers, meer apparatuur, steeds een beetje harder. Het lijkt inmiddels de nieuwe standaard geworden. Tijdens deze discussie stelt het panel de vraag: 'Kan het ietsje zachter?' Veel podia zijn inmiddels aangesloten bij het Geluidsconvenant. Hoe gaan we daar mee om? Doen we wel genoeg? Heb je als bezoeker ook nog verantwoordelijkheden? En zijn er nieuwe mogelijkheden om met minder hetzelfde te bereiken?

13.30 uur > De evolutie van de podiumbouw (Keynote speaker CUE2018)

Spreker > Hedwig De Meyer (oprichter en directeur Stageco Staging Group)

Openluchtproducties zijn enorm veranderd door creativiteit, visie, boodschap en hun omvang, maar vooral ook door middelen en

VPT ACADEMY: SPREKERS

Een van de pannelleiders op de VPT Academy is **Rutger van Dijk**. 51 jaar, SemMika

Waarover gaat de paneldiscussie die u leidt?

"De precieze insteek is nog niet helemaal duidelijk, het gaat in ieder geval over showcontrol" - lacht.

Wat is dat?

"Showcontrol is het aansturen van techniek waarbij een computer of apparaat een ander apparaat een commando geeft om iets uit te voeren. Het is ontwikkeld voor pretparken, waar van alles gebeurt met rook, licht, geluid en effecten. Dan zit er natuurlijk niet de hele dag iemand knopjes in te drukken, dat gaat allemaal automatisch. Ook in musea en musicals is showcontrol heel gebruikelijk. In theaterland wat minder."

Waarom is dit onderwerp relevant?

"Ten eerste helpt showcontrol om overzicht te krijgen van alle techniek die je gebruikt, dus: hoe monitor je die techniek. Ten tweede: hoe be-

techniek. Er is een opmerkelijke evolutie van de podiumbouw aan te wijzen van pakweg de jaren '60 tot vandaag. Hedwig De Meyer weet daar alles van. Hij vertelt het verhaal achter Stageco: vanaf het eerste podium dat ze bouwden voor het Rock Werchter festival in 1979, via de iconische constructies voor The Rolling Stones en vele andere 'groten der aarde', tot de 360° tour van U2 met een vaste crew van 250 mensen.

14.30 uur > Wat betekent het regeerakkoord voor zzp'ers?

Spreker > Maarten Post (voorzitter ZZP Nederland)

Welke plussen en minnen heeft de nieuwe regering in petto voor zelfstandigen? De Wet DBA komt niet meer terug, maar wat komt er voor in de plaats en hoe lang duurt dat nog? Inmiddels zijn er door de overheid nieuwe maatregelen aangekondigd op basis van uur-

tarief en de duur en de aard van de werkzaamheden. Wat houdt dit in de praktijk in, en wat voor gevolgen kan dat hebben voor mensen die werkzaam zijn in de podium- en evenementensector?

PORT 2

11.00 uur > Zet de toon met een vintage microfoon

Spreker > Marco van der Hoeven (geluidstechnicus)

Terwijl technische ontwikkelingen in de audiowereld razendsnel gaan, zijn veel vintage microfoons nog dagelijks in gebruik: op het podium, in de studio en bij reportages. Schaarse exemplaren worden voor hoge bedragen verhandeld, andere worden nog altijd gemaakt. Daarnaast duiken er steeds vaker vervalsingen op. Marco van der Hoeven vertelt hoe hij zijn vintage microfoons voor authentieke opnames gebruikt.

12.00 uur > Wat is leidend: video of licht?

Spreker > Willem Loos (eigenaar, directeur verkoop Unlimited Productions)

Wat is leidend: video of licht? Welke parameters gebruik je voor de keuze van de juiste componenten voor je video- en lichtontwerp? Willem Loos legt uit en licht toe.

heers je die techniek en weet je zeker dat het licht ook aangaat als je ergens een knop indrukt? Het belangrijkste is dat er bij voorstellingen

“Weet je zeker dat het licht aangaat als je ergens een knop indrukt?”

vaak repeterende dingen zijn die je aan elkaar kunt koppelen. Bij de start van een voorstelling moet je bijvoorbeeld altijd dezelfde cues in dezelfde volgorde geven – attentie voordoek, attentie zaallicht, enzovoort. Daar kun je heel gemakkelijk een sequentie van maken in een computer, zodat alles automatisch gaat. Je kunt er ook nog condities aanhangen, bijvoorbeeld dat het doek pas omhoog gaat als het zaallicht op nul is. Hierdoor wordt het preciezer en in sommige gevallen ook veiliger. Bovendien kan iemand het gemakkelijker overnemen, als er bijvoorbeeld een technicus plotseling uitvalt.”

Is showcontrol bedoeld om mensen te vervangen?

“Absoluut niet, hoewel dat wel het gevolg kan zijn. Een goed voorbeeld is de Nederlandse versie van Miss Saigon

in 1996. In London bedienden vier technici in de regiecabine het licht en de rookmachines, met showcontrol heb ik er toen voor gezorgd dat er nog maar één technicus nodig was, dat heeft de producent een boel geld gescheeld. Ik denk niet dat er een lichttechnicus is die zegt: ik had graag drie jaar lang alleen de rookmachines bediend. De belichter die overbleef had veel interessanter en mooier werk.”

Voor wie is de paneldiscussie bedoeld?

“De stagemanager van *The Lion King* heeft er misschien minder te zoeken dan een technicus van een wat kleinere productie waarvoor het nog nieuw is.”

Wat gaat u zeker zien op de CUE?

“Het is voor mij netwerken, nieuwe producten zien en vooral veel gezelligheid. Uiteindelijk gaat het om de mensen. Als je alle apparatuur van die beurs laat staan en er een paar nono's op zet, kunnen die echt geen mooie voorstelling in elkaar draaien. Maar een handjevol theatermensen kan dat bij jou thuis met simpele middelen wel. Het zit het hem nooit in de techniek.”

FLOYD

11.00 uur > Verzekeren? Niet gezellig, wel belangrijk!

Sprekers > Henk den Hertog en Rokus Plantinga (ABN AMRO verzekeringen)

Deze dynamische workshop brengt je op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van aansprakelijkheids- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen voor zelfstandigen en ondernemers. Bieden bijvoorbeeld broodfondsen een goede oplossing voor het geval je als ondernemer/zzp'er niet meer kunt werken? Voor je inkomen en zorg is het ook van belang te weten wat de overheid in petto heeft. En aan welke risico's moet je echt aandacht besteden?

12.00 uur > Hoe hijs ik veilig en goed boven mensen?

Spreker > Michiel van der Zijde (product manager Prollyft, Prolyte Group)

Er bestaat bij veel technici nog steeds onduidelijkheid over hoe je op een veilige manier dingen ophangt of ophijsst boven mensen. Gebruik je dan een speciale takel? Heb je een andere besturing nodig? Moet je een extra safety-steel aanbrengen? Moet je nieuwe spullen kopen of kan het met wat je hebt? Hoe kun je zelf beter inschatten en controleren of je hijsinstallatie veilig is? Michiel van der Zijde legt uit wat de huidige regels en richtlijnen zijn en hoe je die kunt vertalen naar de dagelijkse praktijk.

13.30 uur > Special effects bij events

Spreker > Gerard Fernandez (Unlimited-FX)

Met de laatste show van Kensington in de Ziggo Dome als voorbeeld zal Gerard Fernandez ingaan op het gebruik van special effects bij grote events. Het zal gaan over ontwerp, voorbereiding, veiligheidsaspecten en de uitvoering op locatie. Ook zal hij spreken over het verschil tussen het zelf toepassen van special effects versus het inhuren van een gespecialiseerd bedrijf.

Groenewoud, Bastiaan Schoof (leden ETTE-werkgroep)

De afgelopen drie jaar werkte een team uit België, Duitsland, Nederland en Zweden in het European Theater Technicians Education-project (ETTE) aan een basisopleiding veiligheid. Het resultaat is een boek en een docentenhandleiding - beiden in open source en in vier talen beschikbaar - en een internationaal gevalideerd certificaat. Nu is het zaak dat werk- en opdrachtgevers het certificaat implementeren in hun veiligheidsbeleid. Uiteindelijk heeft iedereen toch hetzelfde doel: een perfecte show of voorstelling zonder ongelukken.

14.30 uur > Veiligheid zonder grenzen

Sprekers > Chris van Goethem, Willem

VPT ACADEMY: SPREKERS

*Een van de debutanten in het sprekerscircus is **Ada Plinck**, 60 jaar, hoofd productie Oerol*

Waar gaat de paneldiscussie over?

"De schoonheid en de nachtmerrie van werken op locatie. Aan de ene kant het allermooiste wat je kunt bedenken, aan de andere kant kan het ook desastreus zijn, bijvoorbeeld vanwege de weersomstandigheden."

Is dit mede relevant omdat er steeds meer locatievoorstellingen worden gemaakt?

"Theatergezelschappen kiezen inderdaad steeds vaker voor andere locaties in plaats van de klassieke zwarte doos. Dat heeft er deels mee te maken dat gezelschappen verplicht zijn een bepaald aantal speelbeurten te halen. Steeds meer gezelschappen zien ook dat de omgeving de inhoud van je voorstelling kan versterken."

WOENSDAG 17 JANUARI

PORT 1

11.00 uur > 'Help, ik moet een constructieberekening aanleveren!'

Spreker > Ruud de Deugd (constructeur, rigging adviseur T&E Support)

Constructies zijn een onvermijdelijk middel om de creativiteit gestalte te geven en constructieve veiligheid behoeft hoge prioriteit. Ga maar eens na hoeveel mensen er onder het trussje doorlopen dat jij hebt aangeslagen, of hoeveel mensen er voor de mainstage staan dat jij hebt gebouwd. Eén missende link in de bouwketen kan fatale gevolgen hebben. Ruud de Deugd bespreekt wie er verantwoordelijk is voor een constructie, wanneer je een constructieberekening moet hebben en waar deze aan moet voldoen.

12.00 uur > Welke frequenties blijven er beschikbaar voor onze draadloze apparatuur?

Sprekers > Willem Westermann (voorzitter PMSE, Nederlandse Belangenvereniging Draadloze A/V Verbindingen) en Roland Mattijsen (secretaris PMSE, Audio Electronics Mattijsen)

Het is een terugkerend onderwerp: de snelweg waarover het digitale etherverkeer zich beweegt wordt steeds smaller, het verkeer zelf neemt toe en wordt steeds sneller. De

700 MHz band wordt nu geveild, telefoongebruikers kijken uit naar 5G, maar ons werk wordt bemoeilijkt en onmogelijk gemaakt. Willem Westermann en Roland Mattijsen bespreken de problemen, signaleren de lichtpuntjes op de horizon, en blikken vooruit op apparatuur met toekomst.

13.30 uur > De schoonheid en nachtmerrie van locatietheater

Paneldiscussie o.l.v. Ada Plinck (hoofd productie Oerol) met o.a. Hans Boven, technisch producent *Het Pauperparadijs*, Isabel Nielen (lichtontwerper, Theatermachine, iLo) en Joost Allema (productieleider Noord Nederlands Toneel)

Locatietheater: menig theatermaker bijt zijn tanden erop stuk. De mogelijkheden zijn eindeloos, maar in de praktijk duiken altijd beperkingen op. Waar begint de magie van locatietheater en waar eindigen de praktische bezwaren? Ada Plinck gaat samen met de panelleden uit het werkveld de zoektocht aan: waar zit de schoonheid van locatietheater?

14.30 uur > Poen, pret en prestige in de podiumtechniek

Spreker > Anne-Marie Kremer (directeur CultuurOntwerp)

Aan de hand van praktijkvoorbeelden, tips en handvatten gaat Anne-Marie Kremer het gesprek aan met de toehoorders over de vragen: 'wat is mijn tarief?', 'wat is mijn waarde?' en 'welke waarden zijn belangrijk

voor een goede werkrelatie?' Veel podiumtechnici komen in de praktijk in discussies terecht over dagprijzen en uurtarieven. Maar wat ben je nu eigenlijk waard? Welke van de drie p's, poen, pret en prestige moet je hebben zodat een klus de moeite waard is? Kan een Code Fair Practice hierbij helpen?

PORT 2

11.00 uur > Andersomkleuren

Sprekers > Floriaan Ganzevoort en Mike Evers (lichtontwerpers, Theatermachine)

Hoe praat je over kleur zonder kleurfilternummers? Op welke verschillende manieren kun je kleur geven aan licht? En wat is dan je uitgangspunt: wit of de regenboog aan kleuren?

We zullen een nieuwe taal moeten ontwikkelen tussen ontwerper en operator om te communiceren over kleur. Aan de orde komen additieve kleurmenging versus subtractieve kleurmenging, af- en toename van intensiteit, de verschillen en de afwijkingen tussen kleursystemen en de vraag of CRI belangrijk is bij gemengde en verzadigde kleuren.

12.00 uur > Rope access bij evenementen: regels en gezond verstand

Spreker > Frits Ton (senior engineer AmpcoFlashlight Rental)

Rope access betekent 'touw toegang' en

Wat is voor jou de schoonheid van locatietheater?

"Het landschap en het eiland Terschelling zijn altijd het uitgangspunt van onze programmering: waar vind je nou een horizon van kilometers zonder één huis in beeld? Soms zijn er van die toevalstreffers dat

"Vier dagen tot je heupen in het water staan"

er ineens precies op het juiste moment een vlucht ganzen overvliegt, of dat de zon doorbreekt."

En de nachtmerrie?

"Een locatie op het strand kiezen waarvan je zeker weet dat er nooit water staat en dan toch vier dagen tot je heupen in het water staan omdat het springtij is en de westenwind te lang aanhoudt. Ik zeg ook

altijd: wij geven geen garanties voor het weer. We hebben eens in een heel laat stadium ontdekt dat er een havik zat te broeden op de locatie waar Boukje Schweigman een voorstelling maakte. Die locatie was het uitgangspunt voor haar stuk. Ze moesten toen verkassen, dat was echt ontzettend pittig voor ze."

Bedenken jullie hele lijsten met horrorscenario's?

"Natuurlijk anticiperen we: als we op het strand bij de Noordsvaarder staan, zorgen we dat alle elektriciteit op paaltjes gemonteerd wordt, het aggregaat hoger staat en de techniek bovenop een container. Maar je kunt niet alles voorbereiden: afgelopen jaar hadden we bijvoorbeeld twee dagen windkracht 10 tijdens de opbouw."

Voor wie is de paneldiscussie bedoeld?

"Het is vanuit de techniek bedacht, dus: hoe zorg je ervoor dat licht en geluid het blijven doen, ondanks de invloed van de elementen."

gaat over het werken op moeilijk bereikbare plekken. Door middel van touw- en positioneringstechnieken kun je plekken bereiken waar je met reguliere middelen niet uit de voeten kunt. Frits Ton maakt je deelgenoot van de regelgeving alsmede de standaard arbeidshygiënische strategie bij het werken op hoogte met rope access. Binnen AmpcoFlashlight is daar een strakke structuur voor. Die werkwijze gebruikt hij grotendeels als referentie.

13.30 uur > Mini masterclass mixing

Spreker > Peter Claes (live/studio geluidstechnicus, zaakvoerder Varisound)

Peter Claes geeft opleidingen in mixing, compressors en microfoontechnieken. In een mini masterclass geeft hij inzicht in hoe hij mixt, welke microfoons hij gebruikt, de gainstructuur, EQ en compressie. Ook gaat

hij in op het verloop van eindprocessing op een mengtafel, de soundcheck en het mixen van de show.

14.30 uur > Geluidsmonitoring met IoT (Internet of Things)

Sprekers > Gertjan de Vries (Sensorteam) Han Wassink (TSR)

Hoe kun je met behulp van het Internet of Things-netwerk geluid monitoren? In het IoT kun je alledaagse voorwerpen verbinden met een netwerk en gegevens uitwisselen. Deze nieuwe technologie kan ook ingezet worden bij de beheersing van geluidsoverlast. Gertjan de Vries en Han Wassink vertellen over deze IoT-technologie en vooral hoe je met geluidssensoren in een LoRa netwerk omgevingsgeluid kunt visualiseren en toegankelijk maken. LoRa staat voor Long Range, LowPower

IoT verbinding, bedoeld om over grote afstanden kleine hoeveelheden informatie uit te wisselen tussen objecten en systemen.

FLOYD

11.00 uur > Ruimtelijk geluid: oude uitdagingen, nieuwe mogelijkheden. (NL/Engels)

Spreker > Jörn Nettingsmeier (freelance live geluidstechnicus en sound designer)

Ons gehoor werkt in alle richtingen. Zou onze benadering van geluid dan niet altijd 3D moeten zijn, ongeacht het budget? Als we deze uitdaging aanpakken - en wie doet dat niet? - kunnen wij net zo goed ook van de creatieve mogelijkheden van 3D-audio gebruik maken. Jörn Nettingsmeier laat zien hoe dat kan en geeft een overzicht van 3D-

VPT ACADEMY: SPREKERS

Waar gaat uw lezing over?

"Hij bestaat uit twee gedeelten: dat van mijn collega Rokus Plantinga gaat over de bedrijfsrisico's, zoals de bedrijfsaansprakelijkheid. Mijn gedeelte gaat over de persoonlijke risico's: welke inkomensrisico's loop je tijdens je loopbaan? Denk aan arbeidsongeschiktheid of overlijden. Zelfstandigen denken daar soms pas aan nadat ze al lange tijd bezig zijn. Maar aan bepaalde regelingen zit een tijdlijn, daar moet je

"De regelgeving van de overheid is niet altijd even transparant"

echt wat mee doen vóórdat je gaat zzp'en. Het gaat ons om het kennen van bewustzijn en dat je weet wat de opties zijn."

Waarom is dit onderwerp relevant?

"De praktijk leert dat veel zzp'ers niet goed verzekerd zijn. Als ze het later willen regelen, komen ze in de problemen omdat het te duur is. Terwijl ze, als zij zich op tijd bij het UWV hadden gemeld in ieder geval een dekking via de overheid hadden kunnen regelen. Deze is vergelijkbaar met die van werknemers. Maar zzp'ers moeten zich wel binnen dertien weken nadat zij zelfstandig zijn geworden melden bij het UWV, anders is dat een gepasseerd station."

Voor wie is de lezing bedoeld?

"Voor zzp'ers maar ook voor werkgevers. Die zitten ook met de vraag: werk ik met een zzp'er of neem ik iemand in tijdelijke dienst aan?"

*Een van de sprekers van buiten de wereld van de podiumtechniek is **Henk den Hertog**, 54 jaar, Relatiemanager verzekeren inkomen en zorg, ABN AMRO verzekeringen*

Waarvoor ben ik aansprakelijk als ik een zzp'er inhuur? De overheid trekt zich steeds verder terug, waardoor werkgevers meer zelf gaan regelen. Maar de regelgeving van de overheid is niet altijd even transparant. Ga dus met een verzekeringsadviseur praten voordat je stappen zet."

Welk belangrijk inzicht verwierf u zelf tijdens een lezing?

"Wij worden ieder kwartaal bijgepraat over wat de overheid gaat doen. Dat zijn voor ons heel relevante momenten om bijgespijkerd te worden. In het regeerakkoord staat heel veel wat ondernemers en zzp'ers gaat raken. Het is belangrijk om dat bij te houden en je klanten mee te nemen, aangezien de overheid geen consistent beleid voert, denk maar aan de wet DBA."

basistechnieken en psycho-akoestiek, zonder te focussen op specifieke producten of fabrikanten.

12.00 uur > Videodistributie, de volgende stap

Spreker > Jozef Heij (eigenaar BeamSystems)

Jozef Heij gaat dieper in op het verdelen en beheren van videosignalen over digitale bekabeling en netwerken. Wat zijn de grenzen en mogelijkheden? Wat is de volgende stap in de signaalverdeling? Een productspecialist van Lightware Visual Engineering zal Heij ondersteunen om diepgaand inzicht te geven in het onderwerp.

13.30 uur > LIGHT-UP, schilderen met licht

Spreker > Jan Willem Campmans (beeldend kunstenaar, LiGHT-UP collective)

Het concept om te schilderen met licht ontstond vanuit de behoefte zijn schilderproces met olieverf te versnellen. Beeldend kunstenaar Jan Willem Campmans testte verschillende manieren om kleuren en composities op een onvoltooid canvas te krijgen zonder fysiek verf te hoeven aanbrengen en kwam uit bij projectie. Hiervoor maakte hij een simpele maar doeltreffende interface. Het werd mogelijk om met licht op zijn schilderijen te 'schilderen'. Het besef dat ook een menselijk lichaam de drager kan zijn voor een projectie was de basis voor wat zou uitgroeien tot LiGHT-UP.

14.30 uur > Besluit Brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen

Spreker > Willem Westermann (Kenniscentrum Evenementen, VVEM)

Als we locatietheater maken, een reizend circus of evenement zijn kennen we het probleem: de regels voor brandveiligheid zijn overal net anders. Die lokale verschillen worden vanaf 1 januari 2018 opgelost door het nieuwe, landelijk geldende besluit BGBOP. Dat betekent voor het hele land dezelfde wetgeving op het gebied van brandveiligheid. Gebruiksvergunningen zijn niet meer nodig, meldingen voldoen. Willem Westermann legt uit wat er speelt en wat er van je verwacht wordt als organisator, locatiemanager en technicus.

> zie voor laatste updates van het programma: vpt.nl

*Volop buitenlandse sprekers op de beurs. Eén van hen is zuiderbuur **Chris van Goethem**, 55 jaar onderzoeker Kenniscentrum Podiumtechnieken.*

Waar gaat uw lezing over?

"Over het ETTE-project (European Theatre Technician Education), dat de veiligheid op de werkvloer wil bevorderen. Dat is dikwijls een probleem, zeker bij beginners, freelancers, oproepkrachten en vrijwilligers. Vernieuwend is dat gericht is op 'doen' in plaats van 'weten': we bespreken niet eerst uitgebreid de wetgeving want dan haakt iedereen af. Op termijn hopen we dat iedereen hiermee gaat

"Als je aan deze kant blijft, ben je veilig"

werken in Europa. Waardoor je er, als je op een set komt, op kunt vertrouwen dat iedereen weet waarmee hij bezig is en dat je het er levend afbrengt."

Waarom is dit onderwerp relevant?

"In een koekjesfabriek kun je een witte lijn trekken en zeggen: als je aan deze kant blijft, ben je veilig. In een theater of bij een event verandert die lijn om de 30 seconden. Dus je moet je erg bewust zijn van wat je doet, daar bieden wij handvatten voor."

Voor wie is de lezing bedoeld?

"In eerste instantie voor mensen die de inhoud kunnen verspreiden; lesgevers, veiligheidsverantwoordelijken – eigenlijk iedereen die met veiligheid bezig is en met beginners in aanraking komt."

Wat gaat u zeker zien op de CUE?

"Ik kom echt voor de mensen en de lezingen. Vooral de buitenlandse sprekers vind ik interessant: de sector is heel internationaal. Als leraar en onderzoeker kijk ik naar het brede veld: wat gebeurt er in die verschillende landen en wat kunnen we van elkaar leren? Vaak wissel je na afloop ideeën uit en duik je dieper in de materie. Op papier lijkt het allemaal hetzelfde, maar als je doorpraat over hoe het er in de praktijk aan toegaat, dan blijken er toch grote verschillen te zitten - daarom is dat persoonlijke contact zo belangrijk. Je hebt in Europa landen die met veiligheid bezig zijn en landen die meer met aansprakelijkheid bezig zijn, zoals Engeland en ook wel Nederland. Je kunt niet zeggen dat het ene land veiliger werkt dan het andere, wel dat de parameters anders zijn. Ik ga zeker proberen om mijn studenten mee te nemen."